

W. BIEGAŃSKIEGO · W · CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

GONIEC CZĘSTOCHOWSKI

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI POSWIĘCONY
SPRAWOM MIEJSCOWYM ORAZ ZAGŁĘBIA DĄBROWSKIEGO.

Wyczerpana wycena: Rocznik rb. 6, kwartał rb. 3, 1 kw. 1 k. 50, miesięcznik kop. 50, wraz z przesyłką pocztową lub odroczalną do domów. Kuponem za markami pocztowymi, dopłać się miesięcznie kop. 60.

Wzrost ogłoszeń: Za wiersz jednosłupowy lub jego miejsce przed tekstem 1. 40, na 2 i 3 kol. po k. 25, na 4 kol. po k. 15. Drobne ogłoszenia po k. 3, za tydzień Najtańsze ogłoszenie kop. 20. Ogłoszenia treści satyrycznej o 50% drożej

WYDAWCA I OGŁOSZENIA: wydawnictwo księgarskie, kancelary i biura ogłoszeń w Częstochowie, Warszawa, Łódź i miastach przewidywalnych.

REDAKCJA I ADMINISTRACJA
Częstochowa, II-ga Aleja № 38 — Telefon № 50.

Redaktor lub jego zastępca przyjmują interesantów codziennie z wyjątkiem dni świątecznych od godz. 8-10 wieczorem. Rękopisów nadosyłanych redakcja nie zwraca.

Pliki: w Zawierciu w księgarni p. Z. Habićko i w Rakowie u p. A.

Cena pojedynczego numeru kop. 3.

UWAGA: Ogłoszenia przyjęte po godzinie 6-tej wieczorem kosztują 50 procent drożej.

2-ga Aleja № 38. — Tel. № 497.

TEATR „URANJA”

Program od wtorku 4 do piątku 7 Marca 1913 r. (włącznie)

PRZEKŁĘTE PLEMIE KAINA Dramat w 3 częściach.
Behater jej romanów — (komiczne)

DZIENNIK GAUMONT'A
KACZKA PIECZONA — (komiczne)

Z BIEGIEM RZEKI ADURA — (natura)

NA SCENIE

We wtorek ostatni występ Tow. Kielewskiego
Płot pignna czyli NIEBEZPIECZNA DZIEWCZYNA
Krotoczwila w 1-ym akcie z kulekami i śpiew.
W środę, czwartek, piątek d. 5, 6 i 7 M.
Pierwszy występ Trupy pod dyrekcją pana CZESŁAWSKIEGO.
MALGORZATKA BARONOWA

TEATR II Aleja № 43
Telefonu 4-77. **„GŁĘBY” w Rzemieńskiego**
Najstarszy w Królestwie.

PROGRAM: od soboty 1 do wtorku 4 Marca 1913 roku (włącznie)

Banda asa treflowego

Zajmujący dramat sensacyjny w 2-ch częściach.
Część I-a Straszna przygoda detektywa II-a w śmiertelnej walce.
Niesmiałość zakochanych || Dziennik Pathé № 202 b ILUSTROWANA chw. bielskiej z udziałem nieporównanego R. PRENSA. || Saragosa w Hiszpanii (Z nat.)

NAD PROGRAM **RAMOTY i RAMOTKI** NOWOŚĆ TYGODNIK HUMORYSTYCZNY
W FOTELASTYKONIE Ameryka Nowa serja.

II-ga Aleja № 19. **TEATR PARYSKI** Kinematograf

Telefon 334. PROGRAM Od wtorku 4 do piątku 7 Marca 1913 roku (włącznie)

Kronika Gaumont'a (nat.) — Rudolfa damski fryzjer (b. k.)

CZERWONY ŚMIECH

dram w 3 ch częściach w wykonaniu pierwszorzędnych artystów w Kopenhadze
Oficerskie ćwiczenia w Nowym Peterhofie (z natury)

NA SCENIE **Piosenka Wujaszka** Komedja w 1-ym akcie

ANONS: **BENEFIS M. LENKA** w środę 5 Marca 1913
UŁANI KSIĘCIA JÓZEFA Znamiomita farsa w 3-ch akt.

DENTYSTA Roman FILIPOWICZ
CHRZEŚCIANIN
II-ga Aleja № 24.
Przyjmuje od 9-1 i od 3-7 po poł.

Leźnicznik zębów i jamy ustnej
LEKARZA DENTYSTY Michała GREJNIECA
I Aleja № 10 1-sze piętro, Tel. № 108
Przyjmuje chorych codziennie od 9-tej r. do 9-jej wiecz. Wyjmowanie zębów bez bólu. Plomby żęby sztuczne bez podniebienia
Uwaga: Ceny stałe, niskie dostępne i dla najmniej samożnych

Doktor Paweł Broniatowski
Nowy Rynek № 3. — Tel. № 34.
Choroby skórne weneryczne. Przyjmuje od 8-11 rano i od 3-7 po p. Panie od 2-3 po południu. Stosuje wśródzylne wstrzyk. Salwarsanu (Hata 606 1914)

A. DĘBICKI
Geometra przysięgły
Teatralna № 23 m. 14 parter
Wykonuje wszelkie roboty Miernicze

Rupujemy tylko u Chrześcian

Pianino tanio sprzedam. Zakład fotograficzny „Apollo” II Aleja 22.

FABRYKA SPRZEDAM
medalików Wieluńska 14 bryczek nowa ulica Warzawska Nr. 94. 287
12 wprost parku.

CELEM UNIKIERA FALSYFIKATOR ZADA CIEMNIENI OBROZCE

Neurastenja PŁCIOWA i LECYTAŁ

Prof. Kronmayer o LECYTAŁU Prowadzone przez prof. Kronmayera.

badania wykazały, że Lecytaal jest jedyną substancją, zdolną wytworzyć w organizmie ludzkim siłę i energię oraz wzmożć funkcje i działalność organów. Osłabione tkanki neurastenika nie są jednak w stanie wchłonąć potrzebną ilość Lecytału, aby uczynić je zdolnymi do tej pracy, należy więc pobudzić je sztucznie, co się daje osiągnąć za pomocą różnych fermentów roślinnych.

Lecytaal w połączeniu z fermentami roślinnymi, czyli dyjestazami to LECYTAŁ Medycyčno-Farmaceutycznego Towarzystwa, jedyny preparat wyrobiony zgodnie ze wskazówkami prof. Kronmayera. LECYTAŁ Medycyčno-Farmaceutycznego Towarzystwa zawiera to wszystko, co wchodzi w skład rozmaitych innych przetworów odżywczych, t. j. fosfor, wapno, żelazo, hemoglobinę wszystkie substancje wytworzące krew.

Wskutek tego jest LECYTAŁ najbardziej skutecznym środkiem, przerywającym cykl i narządów płciowych (niemoc płciowa) oraz systemu nerwowego i mięśniowego. Jest nie do zastąpienia u osobników osłabionych, przemęczonych oraz u osobników, które być stosowany zarówno u dzieci jak u płożących i karmiących u dotkniętych wadami serca i zwąpnieniem tętnic oraz u zgrzybiłych siardecz.

W jakimkolwiek stanie rozpręgu znajdowałby się organizm, LECYTAŁ, zdaniem prof. Kronmayera więcej-ważny nowy zasób energii życiowej, wzmożenie materji i przyspieszy wydalenie z organizmu szkodliwych substancji.

Broszury wysła się bezpłatnie na pierwsze żądanie.
Cena pudełka, zawierającego 50 pastylek-Rb. 5.—100 pastylek-Rb. 9.—
Wysyła za zaliczeniem. Skład główny: Medycyčno-Farmaceutycznego Towarzystwo St. Petersburg.
Artylerska N. 2. Oddział N. 041. Sprzedają we wszystkich aptekach i składach aptecznych.

H. IMICH
w CZĘSTOCHOWIE
II Aleja 16, obok mostu kolejowego
— Telefon 48 —

Pokoś Farby Cement
Poleca własnej fabryki C. Ch. Szmidta w Rydze
własnego rodzaju różnych marek ogniotrwałość krajowa i zagraniczna. hartowo i detaliznie po cenach najprzystępniejszych.

Gipsy — Ciepła

Dla składów farb i dla malarzy
Tinktura, Terinaba i Sikatiwa
Wyrobu majątku „Ostrowski” własność Wielkiego R. Michała Aleksandrowicza. Ceny bardzo przystępne. Zamówienia przyjmuje H. Dietrich ulica Szkolna 4, mieszkania 9 0703

M. SOROSZCZUK
Jenerálny przedstawiciel fabryki maszyn
WOLF & Cie w Güben.
WARSZAWA Hoża № 25.
POLECA: Maszyny do wyrobu dachówki i cegły cementowej, Formy do wyrobów kregów studziennych, FARBY CEMENTOWE
Ceny niskie! Warunki przystępne!

BOL GŁOWY: MIGRENE
NATYCHMIAST USUWA
MIGRENO-NERWOSIA
LEZANIE WYKONUJE DREWNY I NIEKTO
WIEC ZADAC ARTEKACHISKI ART
WARSZAWA WYDARBIENI WILKO
PEŁNIAJĄC PRACĘ WYKONAWCZĄ
K. SZERBIELO

Znane ze swej dobroci nasiona
warzywne, kwiatowe i pastewne, nadeszły do Zakładu ogrodniczego S. Jastrzębskiego w Częstochowie
Ceny znacznie niższe.
Magazyn Obuwia Ogrodowa II, obok „Obrony”

Pierwszorzędný, Zakład Artystyczny Rzeźbiarsko-Kamieniarski i Sztukatorski
Częstochowa Aleja III-ga dom **KRUSZYŃSKI i PROSZOWSKI** WYKONUJE RZEZBY POKSIANE, ROBOTY SUNKLANE I KOSZULNE.
Własny Egz. od r. 1897. Telefon 269
Fabryka posiadki cementowej na chodnikach stopni mozaikowych oraz wszelkich wyrobów z cementu. Ceny Najprzystępniejsze.

LEKARZ DENTYSTA
Br. Muszyński
 Przyjmuje codziennie od
 9-1 r. i od 3-7 w.
 Specjalność: złote plomb, złote szty
 amony, korony złote i t. d.
 Aleja III-cia nr 67 i-lazie piętro,
 Telefon nr 149.

Etapy życia.

Gdy małym był chłopakiem,
 Coś pięciu, sześciu lat,
 Spokojnym szedłem szlakiem,
 Marzenia snując kwiat,
 Wiedziałem, jak to starzy,
 Gawędy sprzedac mię,
 Lubią, gdy im się zdarzy,
 Szustawa kontak pić.
 Nabrawszy doń ochoty,
 Wznosząc pijących wokół,
 Poznałem płyn ten złoty,
 Gdy kurs ukończył szkół.
 Gdy już nie będąc zakiem,
 Zebrawszy druchów ról,
 Szustawa wnet kontakiem
 Oblałem dyplom swój.
 Potem na życia drodze
 Spółkałem niegdys ja;
 Objęła miłość srodze
 W swe pięć duszę mą.
 Długo męta bez „jak” słowa.
 Słuchala luba ma,
 Aż raz koniak „Szustowa
 Połączył serca dwa.
 W króćce na naszym ślubie
 Zabawy plynął szaf,
 Młodym i starym w czubie
 Szustowa kontak wrzał.
 Solidne dziś mam życie,
 Rodzina to mój świat,
 Lecz nieraz tęsknię skrycie
 Do krasny młodych lat,
 Starość się zbliża z cicha
 Ostatni etap... hej!
 Stuzący... do kielicha
 Szustowa kontak tej l...

Ironjol prusak — cywilizujący polakal.

Przeciwnicy Polski, nazywają jej naród niezgodnym do wytworzenia życia politycznego i odmawiają jej prawa samorządu.

Czy polacy się samodzielnie rządzą nie zdają?

Odpowiedz na to krótka: Galicja, gdzie stronnictwo polskie należy do najbardziej zrównoważonych i politycznie dojrzałych ciał parlamentarnych.

W lutym w numerze „Pall Mall Magazine” p. Hilaire Belloc poświęca sprawę polskiej obszerną pracę.

Zdaniem angielskiego autora — sprawa Polski jest kwestją ogólnie europejską, gdyż żaden zatarg na Wschodzie Europy nie może się obejść bez współdziałania „tego wielkiego i niezwykle czynnego narodu, posiadającego jedną z najświetniejszych przeszłości rycerskiej i najpiękniejszą przeszłość rycerską”.

Szaleństwem — pisze „Pall Mall Magazine” — zapomniać było w tej chwili, że naród Polski istnieje.

Telegramy

Popioch.
Warszawa 3. Wczoraj podczas sumy w kościele św. Krzyża, kilku młodzieńców rozpobieżo śpiew, co wywołało popioch. Trzech młodzieńców aresztowano.

10,000 na lotnictwo.
Moskwa 4. Dwa członkowie komitetu floty napowietrznej na ręce Wielkiego Księcia Aleksiego złożyli deklarację na 10,000 rb., które pragną poświęcić na kuono samolotów.

Zjazd buchalterów.
Charków 4. Otwarto tu i Wszechrosyjski Zjazd buchalterów pracujących w Tow. Wzajemnego Kredytu. Zjazd potrwa 3 dni.

Bunt w Wenezueli.
Nowy Jork 3. W miłoścowości Truchillo (północna Wenezuela) wybuchła rewolucja. Fakt zdarzył się równocześnie z obecnością ex prezydenta Kastrona niedalekiej od wybrzeża Wenezueli wyspie Kable.

O jezuitów.
Wiesbaden 3. Odegrano tu dramat p. t. „Jezuitki” o podkładzie tendencyjnym. „Germanja” występnie ostro przeciwko zwalczaniu tu drogą jezuityzmu.

Sufrazyztyki niemieckie.
Berlin 3. Tutejsze sufrazyztyki odbyły dziś 41 zgromadzeń w rozmaitych stronach Berlina. Na wszystkich powzięto rezolucję o potrzebie zmiany dotychczasowego systemu prawdy, do sejmiku pruskiego. Zgromadzenia odbyły się spokojnie i bez przeszkód ze strony policji.

Sprzeniewierzenie.
Praga 3. Naczelny dyrektor wielkiej fabryki papieru, Gsetzl, zbiegł sprzeniewierzywszy przeszło półtora miliona koron.

Sufrazyztyki.
London 4. Wiece sufrazystek w Hyde-Parku oraz w Wimbeldonie zostały zerwane. Mimo obrony ze strony policji wiele agitatorek obito boleśnie. Wrogie stanowisko tłumy należy objaśnić tem, że pada podejrzenie na sufrazyztyki, jako na sprawczyńnię wybuchu na Downportkiej stacji kolejowej skutkiem którego stracił życie jeden z robotników.

Bandyci samochodowi.
Nowy Jork 4. Trzej bandyci — automobiliści uzbierali w rewolwery oraz w środki asypijające dokonali nocną śmiałego napadu na magazyn jubilerski. Bandyci zarabowali biletami na ogół sumę 3000 dolarów. Po wymiarze strażników którego stracił życie jeden z robotników.

Próba systemu Fraama.
Hamburg 4. Rosyjska komisja marynarki wojennej na jachtach „Meteor” odpłynęła ku morzu Azowskiemu, celem wypróbowania cysteri Fraama, zapobiegających kolysaniu się oarów wó.

Medjolan-Rzym.
Rzym 4. Wychowanie warszawskiej „Awiały”, Sławorozow, który, jak już donosiliśmy zamierza przelecieć z Medjolanu do Rzymu, po naprawieniu uszkodzonego samolotu, wzniósł się z Sanio Mortemello i po 8 godzinach opuścił się szczęśliwie w Rzymie.

Na Bałkanach

Zwycięstwo Greków.
Ateńy 4. Kadrtyrardowie w pobliżu Senu Coarato był ostrzeliwany przez baterie tureckie. Na pomoc przybył mu drugi statek wojenny, którego działła zmusiły turków do ustąpienia oraz do porzucenia baterji zapelne.

Pod Skutari.
Saleniki 4. Wyruszyły stąd trzy serbskie baterie, przeznaczone do zmocnienia pozycji oblężniczych pod Skutari.

„Nikopolis”.
Ateńy 4. Turecki kontrtorpedowiec „Ataja” odnowiony i poprawiony nazwano „Nikopolis”. — Próby wykazały, szybkość 24 węzłów.

Stosunki austriacko-rosyjskie.
Berlin 4. Dziśszego „Berliner Tgb.” donosi, że pomiędzy Austrią i Rosją stosunki się nieco polepszyły, lecz pogłoski o demobilizacji w obudwu państwach należy przyjmować sceptycznie.

Adrianopol.
Konstantynopol 3. Ambasador rosyjski czyni starania u W. Porty aby wyjechać zezwolenie na opuszczenie Adrianopola przez wszystkich mieszkańców cywilnych.

Równocześnie czynią się z tej samej strony usiłowania, aby ułatwić pierwsze kroki wstępne, celem rozpoczęcia układów pokojowych.

Berlin 3. Z Konstantynopola telegrafując potwierdza się wiadomość, że tutejszy ambasador rosyjski zażądał w sposób kategoryczny wypuszczenia wszystkich cudzoziemców z Adrianopola.

Nowy zamach stanu.
Wiedeń 3. Z Konstantynopola donoszą do „Suednawiska Korespondenz”: Odkryto tu nowy spiszek z gotowym planem nowego zamachu stanu w duchu reakcyjnym.

Spiszek miał na celu zdeponowanie sultana Mahmuda i osadzenie na tronie ks. Wahid-Fidda.

Równocześnie zamierzone usunąć od wpływu władzy cały komitet młodoturecki.

Policja, będąca już oddawna na śladzie spisku, odkryła go i udaremiła. Głowa sprzysiężenia, którą miał być pułkownik Zadyk zdołał zawniasu zbieg do Egiptu i tym sposobem uniknął resztowania.

Wenezela chory.
Ateńy 4. Z powodu choroby Wenezela otwarła Izby odłożono do srody. — Z powodu zwłok politycznych grupa opozycyjna zamiechała wystąpienie do rządu z deklaracją polityczną, dawałając się próbą o zatwierdzenie 4 i 12 sporządzonego przez ministerjum budżetu oraz o wyasygnowanie pewnej sumy dodatkowej.

„Poeci się żenia.”
Dobrodusna komedia w 3-ach aktach, Bol. Gorczyńskiego.

Młody swego czasu młodociany literat warszawski p. Bol. Gorczyński, po świetnie podpatrzonej i nie pozbawionej cech artysty „Nocy lipcowej”, po mniej już udanem „Bagienku” i kilku drobnych pracach sceniczych, postanowił ponownie przemówić do rojującej mu świetną przyszłość publiczności i napisał komedię, dobroduszną komedię, jak sam ją nazywa, — „Poeci się żenia”.

Niestety komedia ta nie przynosi mu nowego wawrynu, przeciwnie — świadczy o pewnego rodzaju wyczerpaniu się artysty. Możliwe, że jest to faza przejściowa, lecz kom. „Poeci się żenia” zrobiła na nas wrażenie utworu zrobionego dosyć wprawna ręką, lecz tylko zrobionego.

A więc autor wyprowadził na forum publiczne lubiącą awanturki i artystyczną atmosferę p. Jęć, przymet rozwińkę, wiaścicielkę pensjonatu, kilka „gąsek” ze wsi, zamieszkujących ów pensjonat, dziennikarza niedukowanego poetę Belgońskiego i tego najgłówniejszego — głośnego poetę literata. Nadio, jako sakramentalny w tym wypadku „mel” — panie Matyldę — szlisterzowaną starą romantykę.

Gąska ze wsi rozmawiała się w wielkim człwiśku czytano po książkowie. Wielki człowiek zeń się z paną i zabiera posaga 5,000 fl. R szta osób łączy się oczywiście również w parę, ba, nawet Belgoński z Matyldą i płaćta na dół.

Stusneczki bardzo, bardzo warszawskie, efekty dosyć już znane za wyjątkiem oczywiście do zaudzenia powtarzających się „witów” i „a” „ulech” się pan nie dźwi, że ja się dźwię” i przewlekłoi dialogów. Hamora nie brak — jak nie brak i „pleprziku”, dzisiejszego pleprziku, któryby niezapodnie w zakupstanie wprowadził prociwego pańca Fredre, ale odt to szkodli — gdy publiczka się śmieje i bije brawo.

Smlano się więc i oklaskiwano, co jest dowodem, że artyści warszawscy sprawiali się dobrze.

W pierwszym rzędzie wymienić musimy p. Murę Kallnowską, znaną już szerokim kołom częstochowian, przeto zbytecznym byłoby ją chwalić.

Artystka z roli swej, jako Darbutówna — stworzyła kreację całkowicie skończoną i starannie opracowaną.

Drugim z kołoi godnym wyróżnienia był p. Bielecki, jako poeta Belgoński. Sekundował mu dzielnie, jako dzielnikarz p. L. Rakowiecki i p. Chądzyńska, świętina pani Julia, zwłaszcza w 2 i 3 akcie.

Mniej udanie wypadła gra p. Rosowskiego, jako głośnego poetę. Kaskady śmiechu budził p. Kowalski (stary sługa) i p. Szymańska (Matylda).

Całość robiła wrażenie dodatnie. Scenę dzięki staranności dyrektora teatru premier p. W. Kiedrzyńskiego, przybrało zieleńia, co robiło wrażenie mile dla oka.

Fel. Gembiński.

Dziś arcywesola farsa Brunona Winawera pt. „Losy Europy”. Pozostałe w małej ilości bilety są do nabycia w cukierki Jankowskiego.

KRONIKA

— 24-go odczytu z dziedziny fizyki.

Pierwszą część odczytu prelegent poświęcił sposobom badania atmosfery i ich wynikom. Za pomocą balonów — sond, wypuszczanych periodycznie z większych stacji meteorologicznych zbadano atmosferę do wysokości 37 kilometrów.

Co do własności wyższych warstw atmosfery istnieją tylko hipotezy, jedną z których prelegent obszerniej rozwinął.

W drugiej części odczytu p. Płodowski mówił o przyczynach powstawania i kierunku wiatrów, wskazując na sposoby badania szybkości wiatru i wyznaczania oporu powietrza.

Wreszcie w końcu odczytu prelegent mówił o elektryczności atmosferycznej. Powietrze jest słabym przewodnikiem elektryczności. — Wzręw dawniejszemu mitemaniu, powietrze suche i przejrzyste przewodzi lepiej od wilgotnego, mglistego lub zapylnego. Przyczyną objawów elektryczności w atmosferze i stają wyjaśnić liczne hipotezy. Wyjaśnienie najważniejszych z nich zakończył odczyt p. Płodowskiego.

— Z wystawy lalek.

W niedzielę, jak się należało zrestą spodziewać, ruch na wystawie lalek i zabawek był nadzwyczaj ożywiony. — Pojęcie o nim dadzą cyfry, oto w dniu tym sprzedano biletów 715, a więc wraz z osobami posiadającymi znaczki sezonowe zwiedziło wystawę do 800 osób. Samych biletów dziecięcych po 10 kop. sprzedano 262; pozostałe 453 przypada, na bilety 20-kopiejkowe. Dochód dzienny zatem wyniósł w niedzielę rb: 133 kop. 77.

Korzystając z wolnego dnia świątecznego zwiedziły wystawę niektóre z klasy naukowe, mianowicie: szkółka fabryczna przedziału i klanu Juty „Warta”, szkółka z Poraj, freblanki i działwa zakładów p. Ligęzówny i p. Kaczorowskiej — Żeliszewskiej; wszystkim dziecom towarzyszyły ich wychowawczynie, które udzielały im objaśnień.

Dziś we wtorek 4 b. m. dyzurować będą na wystawie panele:

od 10—12 pp. Legisłowna i Wehrowa; 12—2 Łącka i Zaleska; 2—4 Hokekwa i Wehrowa; 4—6 Niemierko i Jurakowska; 6—8 Nieprzecka i Pruszkowska; 8—10 Bugajska M. i Scałmierska H.

Komitet organizacyjny prosi panele, które ofiarowały się dyzurować o punktualne przychodzenie w oznaczonych godzinach lub wcześniej zawiadomienie Komitetu na wypadek nie przybycia.

— Częstochowskie Biuro Komisowe.

Dziś we wtorek 4 b. m. o godzinie 12 w południe w Alei 2 nr. 33 odbędzie się poświęcenie nowego załozociego przez p. S. Bzowskiego i J. Dreszera Częstochowskiego Kancjonowanego Biura Komisowego.

— Z zabrania krawców.

Na seji odbytej w niedzielę 2 b. m. w sprawie zabrania spółki udziałowej z gotową garderobą i materiałami oraz i przybrami krawieckimi, po długiej i sprzecznij dyskusji doszło do uchwalenia, aby zażycy kooperatywy pod firmą Spółdzielczo Towarzystwo „Krawiec”, o partą na ustawie normalnej. Udziały początkowo mają być po rb. 10 Na razie zapisało się 64 członków. Początek więc

Anglicy o Polsce

Prasa angielska daje coraz szerzej, coraz bardziej wyczerpującą wiadomości o życiu polskiem i kulturze.

Z pomiędzy nich wyróżnia się obszerny artykuł w piśmie tygodniowym „Everyman”, pióra profesora uniwersytetu w Edynburgu, p. Sanguilera.

Dlaczego należy się Polską interesować — pisze profesor z Edynburga. — Bo zamieszkuje ją jeden z najzdolniejszych narodów w Europie, bo kultura tego ludu wydała Kopernika, Mickiewicza, Chopina i Sobieskiego, bo mestwo tego narodu zasłaniało przez ciąg długich wieków cywilizację zachodnio europejską przed najeźdźcą rasy mongolskiej.

I jako za czasów barbarzyństwa ofiarę, wiedzącą na stos, starano się zohydzić i oćernić w oczach wldzów, tak dzisiaj nieprzyjaciele Polski dokładają wszelkich starań, aby imię jej spolewicerać i spotwarzyć.

Zarzucają Polsce, że lud nie miał praw, arystokracja zaś i szlachta zniżywała w niej tylko przywilejów — ale czyż to w historii Europy jest tylko o osobnoitym fenomenem?

Czy w tym czasie w Europie całej było inaczej?

Gdy Prusy i ościenne państwa porażone były w barbarzyństwo — Polska służyła z potęgi kulturalnej i gościnności, tak dalece, że żydzi, przesiedlowani w całej Europie, uważali jej ziemie za drugą Palestynę.

Autor angielski objęłab wszystkie trzy dziedziny i oto co pisze:

Narodowi temu nikt nie jest w możności wydrzeć ani jego tradycji świętych, ani przywiązania do wiary ojców, ani języka.

Byłby na ziemiach polskich, nie należy do zbytłych przyjemności dia obcego podróżnika. Wszędz czuje się atmosferę nie smaku, przycięnienia i moralny b cierpię; jedyny wyjątek stanowi Galicja — z przepięknym starodawnym Krakowem i prawdziwą perłą kraju — Zakopanem.

Natomiast Warszawa — jedno z najważniejszych ognij miast w Europie — przykre sprawia wrażenie.

Autor angielski nosił się z zamiarem wygłoszenia odczytu w Warszawie, ale rychło wytykając sobie ów projekt.

Najgorzej wydaje się profesorowi z Edwimburską metodą pruską.

Uciśkają polaków, a dla oszczędnie dławienia swych czynów — oczerają ich wobec Europy. Wyłaszczają ich i obrabowują, prawląc o swej cywilizatorskiej misji.

W wielu okolicach kraju naraż się zwyczaj, że kupcy zbożowi, przy kupnie zboża od gospodarzy, żądają większej wagi korca, niż od właścicieli folwarków. Przyjęła się już nawet nazwa „korca dworskiego” i „korca chłopskiego”.

Często poruszono myśl ujednostajnienia i nastalenia wagi korca, ale zawsze kończyło się na dobrych chęciach. Wreszcie zrobiono już dobry początek. Miarownicy za radą pełnomocnika gminy Poddębne p. Bernarda Morawskiego, zgromadzenie gminne postanowiło trzymać się wagi korca każdego rodzaju zboża, ogólnie w kraju przyjętej i uchwalonej, że inaczej nie będą sprzedawać zboża i innych produktów swego gospodarstwa, jak według następującej wagi korca: pszenica—242 funty, żyto—232, jęczmień—202, owies—142, gryka—202, groch, wyka, bobik i łubin—280, rzepak—210, seradela—122, proso—242, koniuczyna—242, ziemniaki—240 funtów.

Byłoby pożądanym, aby za przykładem gminników poddębskich poszły inne gminy i dla ujednostajnienia wagi także same powzięły uchwały.

Kafle i roboty zdunskie L. NIEPRZECKI i S-ka

w Częstochowie, Teatralna 24, telefon 321.

Gry towarzyskie.

Karnawał minął. Przed nami długie tygodnie postu. Poważni moralści cięszą się że skończył się czas „szalu”, że po nocach nie będzie rozbrzmiewać huśtająca muzyka, że młode głowy przestaną zajmować blaski kłopoty balowe, a napełnią stateczniejsze, głębsze myśli. I napewno mają rację. Wśród wiru zabaw karnawałowych, często zaniedbujemy najpiękniejszą obowiązkami i zapominamy o najszlachetniejszych zamiarach pracy.

A jednak... jak to dobrze i miło z bawić się od czasu do czasu w znajomych i przyjacielskim gronie. Niestety, gdy zjedzie się kilkanaście osób, naprózno patrzy się ukradkiem na fortepian i wzdycha pocichutku. Tańczyć „nie można”. A więc gry towarzyskie?

„Teather play” (gra w piórko), do której potrzeba tylko małego piórka wyrwanego z poduszki. Całe towarzystwo siada wkrótce i puszczają między sobą piórko, dmuchając wciąż na nie. Podczas zabawy piórko ani razu nie powinno dotknąć ziemi. Kto na to pozwoli składa łani.

„Potatoes play” (zabawa w kartofle) ma charakter bardziej sportowy. Miejscem zabawy muszą być schody kilkopiętrowe. Grający staje na dole z talerzem snuranych kartofli i z łyżką. Trzeba włożyć na łyżkę jeden kartofel i na dany znak wstępować na schody. Kto najprędzej wnieśli wszystkie kartofle na schody, nie zrużliwszy z łyżki, wygrywa.

Ostatnia i najprostsza, a obecnie najbardziej w modzie zabawa, to walka poduszkami. W eleganckich salonach, podczas popołudniowych herbatki (five o'clock tea) tak rozpowszechnionych w Anglii, towarzystwo rozdziela się na dwa obozy i zajmuje pozycję po za różnymi meblami. I zaczyna się walka, często tak gwałtowna, że niebezpiecznie jest zostawić w salonie drogie cenne drobiazgi. Pod wpływem tej zabawy, według mojej dosyć dzikiej, salony angielskie zamieniają się na pustą halę. Tak się bawią w Anglii. Nie sądzę, aby te gry przyjęły się kiedy u nas, ale może podadzą jakie pomysły i przyczynią się do rozweselenia towarzyskich zebrań.

Rozmaiwości.

Gospody w szesnastym wieku.

Kilkaset lat temu podróże nie należały do rzędu przyjemności: drogi były tak złe, że można je było przebywać tylko konno lub pieszo; napaści zbrojów zdarzały się często, gospody zaś ówczesne wiele pozostawiały do życzenia. Uczony Erazm z Rotterdamu tak je opisuje: „Po długim pukaniu gospodarz uchylił okienka i dał znak ręką, że można otworzyć bramę. Gość musiał sam zaprowadzić konia do stajni i zasypać mu owsa. Wszyscy podróżni, najczęściej zabłocony lub zakurzeni, schodzili się do wspólnej sali i tam się rozbięrali, rozsuwali, myli, zmieniali bieliznę, nie zważając na innych. O godz. 9 podawano wierzęce, ale przedtem trzeba było zapłacić za nią, jak również za nocleg. Nie można się położyć, dopóki wszyscy nie objawia chęci udania się na spoczynek. Prześcieradła na łóżku były zmieniane co pół roku”.

Jakże niepodobne do tych gospód są dzisiejsze, z największym zbytkiem i wygodą urządzone hotele, gdzie naprzeciw gością wybiega cała gromada służby, gotowa spełnić każde jego życzenie!

Pomnik koni.

Od początku wojny o Tripolis stały w Benghazi trzy szwadrony trzynastego pułku lekkokonnego włoskiego (cazalęgeri) z Piacenzy; pułk ten posiada tylko małych, ale znanych z wytrzymałości i szybkości koni sardyńskich. Otóż w końcu grudnia wystawiono wszystkim padłym podczas wojny koniom pomnik, przy którego odsłonięciu weterynarz pułkowy miał następującą mowę do oficerów i żołnierzy.

Chętnie czynię zadość wezwaniu wygłoszenia kilku słów z powodu odsłonięcia pomnika, który cavaleggeri wystawili swoim wiernym sardyńskim koniom. Nikt może nie rozumie znaczenia tego aktu lepiej odemnie, ponieważ nikt lepiej odemnie nie wie, jaki udział przypadł w tym wojennym roku tym szlachetnym zwierzętom, czy to gdy niosły was na swych grzbietach, jak wierni koledzy, na zwidy po pustej równinie między Benghasi i Gebel, czy to gdyście jako rycerze bez trwogi i zmyty atakowali beduińskie hordy w skalistej Keffiji. Niestety, zła zaraza wyczerpała siły tych ognistych zwierząt, które wytrzymały tyle trudów długiej wyprawy wojennej, i porwał niektóre z nich. Wszyscy zapewne macie wiernie z żalosem wspomnieniem biednego „Querula”, który z takim ogniem szedł do ataku, i wszyscy pamiętacie tego „Gay Boy’a”, dzielnego konika, który jakby dziwnym zrządzeniem niebios pozostał się z zyciem właśnie w rocznicę śmierci swego ukochanego pana, porucznika Molari, którego bohaterського zgonu byłeś świadkami podczas ataków na Keffiję. Wystawienie tego pomnika było tedy naszym obowiązkiem; niech następcom naszym, którzy tu dalej szerzyć i podtrzymywać, wraz z nową cywilizacją, będą honor i sławę Włoch, mówi, że wiernymi współpracownikami lekkokonnymi z Piacenzy były małe, lecz znakomite konie sardyńskie.”

Rocznica śmierci Jennera.

W Berkeley, miasteczku hrabstwa Gloucester w Anglii, zmarł dnia 26 stycznia r. 1823 Edward Jenner, odkrywca szczepienia ospy. Nadano mu swego czasu przydomek największego dobrodzieja ludności i po części słusznie. — Dziś bowiem w krajach, w których istnieje przymus szczepienia, prawdziwa lub czarna ospa należy do rzadkości, gdy pod koniec 18-go stulecia płała część zaledwie całej ludzkości nie nosiła śladów tej strasznej choroby. Według świadectwa d-ra Junckera, pochodzącego z r. 1796, uległo ospie 400

tysięcy ludzi rocznie w Europie. Rok 1796, w którym Jenner zaczął szczepić ospe, będzie na zawsze pamiętny w historii ludzkości. 28 lat kleikowała myśl szczepienia ochronnego, zanim wcieliła się w czyn.

Jako młody student, Jenner w roku 1768 usłyszał przypadkiem na rynku, jak kobieta jakaś wiejska mówiła do przepokulki: „Nie dostanę ospy, bo miałam już ospe krowią”.

Jenner, zaciękawiony tem, odkrył po długich badaniach, że krowy zarazają się ospą od ludzi, a to przy dojeniu dostają pierwsze wyrzuty na wymionach.

Stwierdził następnie, że od krow zarazają się ospą ludzie, najczęściej kobiety przy podojach, lecz ospa ta przechodzi zazwyczaj lekko, nie pozostawiając nawet śladów, zabezpiecza jednak przed właściwą ospą na dłuższy przedział czasu.

Od stwierdzenia tych faktów do wytworzenia sztucznego szczepionki i szczepienia ludzi nie było już daleko.

Szczepienie ochronne przyjęło się w Anglii powszechnie w roku 1802, konstytucja jednak angielska nie dozwoliła na zaprowadzenie prawnego przymusu szczepienia, jak w innych krajach Europy. Najlepszym dowodem pożyteczności szczepienia jest fakt, że w wojnie niemiecko-francuskiej w armii francuskiej, w której szczepienie nie było obowiązkowe, chorowało na ospe 23,469 ludzi, — podczas gdy w szczepionem wojsku niemieckiem zaledwie 261 ludzi.

Szczepienie ospy znane było znacznie dawniej w Chinach, wiadomości o tem nie doszła jednak do Europy przed odkryciem Jennera.

Humor i Satyra.

— Gdybym panią pocałował, panno Zofio, czyby pani zawołała mamę albo siostrę?

— A czy pan chce całą rodzinę całować?

Malarz. Przyjacielu, nie mogę ci oddać tych dziesięciu rubli, które ci jestem winien, ale jeżeli chcesz, namaluję twą żonę.

Przyjaciel. Dziękuję ci, ale żona moja sama się maluje.

Młody małżonek. Najdroższa moja, powiedz, czy płakałabyś, gdybym tak umarł?

Młoda małżonka. Jakże się możesz o to pytać! Wiesz przecież, że ja o byle głupstwo płaczę!

Używane w dobrym stanie

- 3 Locomobile od 12 do 30 koni
3 Motory od 2 do 6 koni.
2 młocarnie 60"
4 Tokarnie pociągowe
2 Bandsegi
1 Gater 18" (nowy)
oraz inne maszyny okazjnie sprzedaje latynier Dawidowicz Il-ga Aleja N 31,

Pierwsza Nowo Otworzona

Hurtowa i detaliczna sprzedaż Pocztówek Krajowych i zagranicznych wielki wybr. M. BAUMERT w Częstochowie Krakowska 32 m. 13. Na składzie ciągle nowości.

Do wynajęcia zaraz lokale zdane na

fabrykę lub warsztaty. Wiadomość w firmie „Miot”, Dojazd 29 tel. 203.

Tapicer

W. BURYAN II Aleja karta pasportowa wy-Nr. 19. Wielki wybór dana przez papiernię Kotomian Dębowskih i na na imię Jana Miłka krytych szesłagi 305

PIEKARNIA

i rozwój do 2 furgony do wydzierżawienia zaraz Mała 26 Oroczykowi. 304

ZGINAŁ

pasport wydany przez gminę Krzeszów na imię Antoniego Iwanicza. 301

POTRZYBYNY UCZEŃ

do składu Aptecznego W. OREA 3-a Aleja Nr. 46 303

FABRYKA

do składu Aptecznego W. OREA 3-a Aleja Nr. 46 303

PIWIARNIA

do sprzedania z powodu zmiany interesu Krakowska Nr. 58 306

KARTOFLE

wyborowe po 2 rb. korose do parków ogrodów i Jasnogórska 38 obok par zwierzyniów wszelkie siła dla odlewni gospodarstwa i aptek. Ceny przystępne. 307

UŻYWANA

kuchnia bufetowa na 4 nelson z palnikiem nite 5 i 1 morga ziemi w wym lub spirytusowym potrzebna zaraz ogłoszenia A. Jędrzejczyk Nowe stesna. 259 Radomsk. 369

Krakowska 24 KONTRABAS

do wynajęcia sklep z Szarypoc i Plet jest do mieszkan w w domu O-gomiska Robotniczego wiadomość ulca sw. Stanisława Nr. 3 m. 4. 308

Pokój

z zaraz do wynajęcia 1-a Aleja Nr. 14 dom Francuskiego w wiadomości w mo-nopolu. 298

ZGINEŁA

ks. udziałowa Piotra Bieleckiego z T. P. Cząstochowska Nr. 255. 292

Ważne dla Budownictwa!!! ZDZISŁAW RYLSKI Częstochowa, Aleja 2-ga N-r. 20-tel. 93.

POLECA: wieszle rozciągane specjalnie używane do budowy sufitów, ściśno działających robót betonowych i sturktorskich, oraz ogrodzeń. Zamieniając przy budwie sfitu drewnianą poduszkę i tracinowanie siatki z metalu rozciągane znacznie obniżają koszt sfitu, oprócz że taniej wszelkie konstrukcje wykonane z tych siatek są LEKIE — OGNIOOTRWAŁE — NIEPEKALNE doskonale izolują głoś i ciepło i zabezpieczają od roztawo. Siatka zaginana wkoło poduszki belki stalowej utrzymuje doskonale tynk i izoluje belkę od ognia. Polecam: cegłę ogniotrwałą firmy „RUDA MALENECKA” oraz klepki dębowe i posadzki! Katalog na żądanie bezpłatnie.

TOW. AKC. HANDL.-PRZEM. „L. J. BORKOWSKI” ul. Piotrowska 2, — telefon 20. ŻELAZO — STAL — BELKI ŻELAZNE — GWOZDZIE I DRUT — BLACHY ŻELAZNE I CYNKOWE — SZRUBY — NITY — METALE — RURY — OLEJE I SMARY — PASY DO MASZYN — PILNIKI — CEMENT — GIPS — PAPA — SMOLA — WĘGIEL — KOKS — ARTYKUŁY TECHNICZNE DLA FABRYK I ROLNICTWA

MASZYNY DO SZYCIA KOMPANJI SINGER MASZYNY RĘCZNE OD 25 R. MASZYNY NOŻNE OD 40 R. WYPLATA RATAMI OD 1 RUB. TYG.

Do wynajęcia od 1-go Marca 5 pokoi umebliowane kuchnia i wszystkie wygody oraz pojedynczo z meblami i bez Składy i istance. SKLEP spozyczco dystrybucyjny sprzedam z powodu zmiana interesy Jasnogórska 18 wprost Teatralnej. 293 Kantor służby w Częstochowie Teatralna Nr. 45 potrzebny zaraz na wyjazd Ogrodzka, Stangreta, Chłopców do usług, lokajczyka i matka potrawna. 291 MŁODA osoba poszukuje zajęcia na godzinny lub na stałe znajdująca się Aleja 3-a 67 Wiadomości w mieszkaniu p. Piotrowskiej. 292